

Hoofdpuntenverslag

Bijeenkomst klankbordgroep voor de herstel methodebesluiten
d.d. 18 december 2018, te Den Haag

Dit hoofdpuntenverslag dient gelezen te worden in combinatie met de bijbehorende agendastukken

Aanwezigen

Partij	Persoon
Alliander	Bianco Witjes
Energie Nederland	Maroeska Boots
Gasunie Transport Services B.V.	Marien de Haan Johan Douma
NOGEPA	Henk Kreuze
TenneT	Yvette Gremmen Jan-Paul Dijckmans Rutger Gering
VEMW	Jacques van de Worp
ACM	Pauline Bijlenga (voorzitter) Hannah Muller Marcel Vermeulen Monique Coenraad-van der Zande Bo de Wildt Esther Ijskes Jonathan Reuveny Michaela Drahos Luc Dabekaussen Jan de Maa Lanah Haakman

Agenda:

1. Welkom en opening
2. Proces update
3. Frontier shift
4. Pauze
5. Energie en vermogen
6. Rondvraag
7. Afsluiting

1. Welkom en opening

De voorzitter opent de vergadering

2. Proces update

De ACM geeft aan dat reageren op de voorstellen m.b.t frontier shift en E&V kan tot 2 januari. Hierbij geeft de ACM aan dat niet reageren geen afbreuk doet aan het recht om in beroep te gaan.

- GTS geeft aan 2 januari krap te vinden. De ACM stelt dat de termijn krap is door o.a. de betrokkenheid van consultants. Partijen spreken af dat de termijn met één dag verschoven wordt, naar 3 januari.
- GTS vraagt of zij nog verder teksten, van bijvoorbeeld het methodebesluit, gaat ontvangen. De ACM geeft aan dat dit niet het geval is. De exacte formulering zien partijen als het besluit is vastgesteld.
- TenneT vraagt ook om de ruimte om haar reactie op 3 januari te geven. Dit wordt zo afgesproken.

3. Frontier shift

De ACM presenteert haar slides en geeft toelichting. Hierbij toont zij een tabel met cijfers over productiviteitsontwikkeling van Nederlandse sectoren.

- NOGEPa vraagt naar de herkomst van deze cijfers. De ACM geeft aan dat het uit het oorspronkelijke rapport over frontier shift van Oxera afkomstig is. De cijfers gaan over twee business cycles om deze in balans te brengen. De uitkomst is een percentage per jaar en in deze context geeft dit een projectie van hetgeen in de toekomst haalbaar zou moeten zijn.
- NOGEPa vraagt hoe de berekening van de hoofdmethodek precies werkt. Hierbij vraagt NOGEPa zich af of elke post wordt onderverdeeld in één sector, of dat één post ook in percentages in verschillende sectoren onderverdeeld kan worden. De ACM geeft aan dat de netbeheerder de kostenposten aan ECORYS levert en dat zij de sectoren hieraan koppelen. Hierbij stelt de ACM dat als één activiteit in meerdere sectoren valt deze ieder voor een gelijk deel meetellen. Als er bijvoorbeeld drie sectoren relevant zijn voor één activiteit, tellen deze elk voor een derde mee. De ACM voegt daaraan toe dat in de benchmarkdataset de kosten meer gedetailleerd zijn gerapporteerd dan op activiteitsniveau. Daardoor is een meer gerichte toerekening aan sectoren mogelijk.

De ACM geeft ruimte voor vragen en discussie.

- GTS heeft drie opmerkingen:
  1. GTS geeft aan dat aan de cross check de aanname ten grondslag lijkt te liggen dat als sectoren op elkaar lijken, deze ook een vergelijkbare frontier shift hebben. GTS geeft aan dat de data deze aanname niet ondersteunen waardoor deze aanname niet kan worden doorgetrokken naar netbeheerders.
  2. De ACM geeft op de slides aan dat de frontier shift van GTS op 0,3% is vastgesteld en dat de cross check op sectorniveau een zelfde percentage geeft. Hoewel dit feitelijk juist is wil GTS benadrukken dat de cross check ter vergelijking is van de hoofdmethodek en dat deze wel degelijk verschillen.
  3. GTS vraagt waarom er bij GTS anders met de buitenlandse studies om wordt gegaan dan bij TenneT. Hierbij geeft GTS aan dat het CBb in het geval van TenneT heeft geoordeeld dat deze gegevens door het grote verschil nader gemotiveerd moeten worden en anders niet bruikbaar zijn. GTS stelt dat er ook een groot verschil is ontstaan tussen hen en de buitenlandse studies.
- De ACM reageert puntsgewijs:
  1. De ACM stelt dat dit om een ander type analyse vraagt die buiten de scope van deze studie valt.
  2. De ACM geeft aan dat de cross check langs een andere weg dan een gewogen gemiddelde

van sectoren een idee geeft van de frontier shift. Omdat het lastig is een sensitiviteitsanalyse binnen de hoofdmethodiek uit te voeren, vindt de ACM het relevant om via andere methoden te kijken welk beeld dat oplevert.

3. Bij TenneT zijn de buitenlandse studies weggelaten omdat zij deze hebben aangevochten in beroep bij het CBb. Hiernaast geeft de ACM aan dat GTS destijds zelf een rapport heeft laten opstellen met wegingsfactoren vergelijkbaar met wat nu wordt afgeleid. GTS heeft naar aanleiding van dit rapport geen vragen gesteld over de buitenlandse studies. Tot slot heeft Oxera aangegeven dat de buitenlandse studies bruikbaar zijn. De ACM vindt het meenemen van de studies acceptabel gezien de uitkomst.

- In reactie geeft GTS aan op het gebied van de cross check het rapport van ECORYS af te wachten. Betreffende de buitenlandse studies geeft GTS aan dat het verschil destijds nog niet zo groot was, waardoor zij niet in beroep kon gaan. Vervolgens geeft GTS aan dat het niet de bedoeling was deze gevolgen te verbinden aan hun eigen studie, o.a. omdat het grote verschil zich toen nog niet voordeed.
- Partijen herhalen en verduidelijken beiden hun standpunten.
- GTS vraagt wanneer de ACM vindt dat er sprake is van grote verschillen tussen de studies. De ACM geeft aan dat zij de buitenlandse studies bij TenneT niet meeneemt omdat zij het oordeel van het CBb volgt. De ACM voegt toe dat zij achter het rapport van Oxera staat. GTS geeft nogmaals aan dat het hier niet mee eens te zijn en gaat dit opnemen in haar schriftelijke reactie.
- TenneT vraagt wanneer zij het rapport ontvangen en hoe het zit met de vertrouwelijkheid van de gegevens. ACM geeft aan dat zij het rapport 24 december zullen ontvangen en dat de gegevens niet herleidbaar zijn.
- NOGEPa vraagt of er een beroepsmogelijkheid is tegen het herstelbesluit. De ACM geeft aan dat het herstelbesluit een nieuw besluit is waartegen beroep open staat, maar enkel voor de gewijzigde onderdelen.

4. Pauze

5. Energie en vermogen

De ACM presenteert haar slides en geeft toelichting.

- Alliander vraagt waarom het derde criterium wordt besproken. De ACM geeft aan dat de criteria cumulatief zijn. Het derde criterium werd niet eerder beoordeeld aangezien de ACM van mening was dat aan het tweede criterium niet was voldaan.

ACM geeft ruimte voor vragen en discussie.

- TenneT stelt dat zij het eens is met de eindconclusie dat aan het nacalculatiekader is voldaan. TenneT is het wel op punten oneens met het rapport van Brattle. Zo vindt TenneT hier en daar wat verfijning op zijn plaats. TenneT verwacht dat dit met name relevant zal zijn voor de volgende reguleringsperiode en gaat daarom nu niet verder op het Brattle rapport in. TenneT verwacht nog wel een korte schriftelijke reactie te geven, ook voor NOZ.

6. Rondvraag

De ACM verleent ruimte voor de rondvraag. Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

7. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Reactie op hoofdpuntenverslag Klankbordgroep herstel methodebesluiten 2017-2021 d.d. 18 december 2018, te Den Haag

TenneT | Yvette Gremmen

In het hoofdpuntenverslag staat de volgende opmerking van TenneT over Brattle rapport als volgt weergegeven:

- TenneT stelt dat zij het eens is met de eindconclusie dat aan het nacalculatiekader is voldaan. TenneT is het wel op punten oneens met het rapport van Brattle. Zo vindt TenneT hier en daar wat verfijning op zijn plaats. TenneT verwacht dat dit met name relevant zal zijn voor de volgende reguleringsperiode en gaat daarom nu niet verder op het Brattle rapport in. TenneT verwacht nog wel een korte schriftelijke reactie te geven, ook voor NOZ.

De opmerking van TenneT zouden we als volgt willen aanscherpen:

- TenneT stelt dat zij het eens is met de eindconclusie dat aan het nacalculatiekader is voldaan. ~~TenneT is het wel op punten oneens met het rapport van Brattle. Zo vindt TenneT hier en daar wat verfijning op zijn plaats.~~ TenneT is het oneens met het rapport van Brattle, alsmede met de wijze waarop de ACM het Brattle rapport interpreteert en hieruit conclusies trekt (zoals weergegeven op de sheets van de klankbordgroep bijeenkomst). Omdat de ACM de eindconclusie trekt dat aan het nacalculatiekader is voldaan, verwacht TenneT dat dit met name relevant zal zijn voor de volgende reguleringsperiode en gaat daarom nu niet verder op het Brattle rapport in. TenneT verwacht nog wel een korte schriftelijke reactie te geven, ook voor NOZ.